

איך חזק הפסח מאווה אותנו כל השנה

הגיע ליד יום הפסח וקרא וצחק לעשו
בנו הגדול ואמר לו בני זה הלילה כל העולם קלו אומרים
בו הלילה ואצרות טללים נקמחים בזה הלילה עשה לי
מטעמים עד שאני בעודי אצדקה ורום הקדש משיבה
ואומרת אל-תלחם את-לחם רע צון (משלי כג ו). הלך להביא
ונתעבב שם. אמרה רבקה ליעקב בני הלילה הזה אצרות
טללים נקמחים בו העליונים אומרים שירה הלילה הזה
צמידים בניך להגאל מיד שעבוד הלילה הזה צמידין לומר
שירה עשה מטעמים לאביך עד שהוא בעודו יברכה.

פיקי בכי אלו ער
כרך 27

9) וכוס פרעה בידו ואקח אתי יא
הענבים ואשחט אתם אל-כוס פרעה ואתן את-הכוס על-כף פרעה:
ויאמר לו יוסף זה פתרו שלשת השרגים שלשת ימים הם: בעוד יבי
שלשת ימים ישא פרעה את-ראשו והשיבה על-כנף ונתת כוס
פרעה בידו כמשפט הראשון אשר היית משקהו:

ספר נח

10) ויספר שר-המשקים את-חלמו ליוסף ויאמר לו
בחלומי והנה גפן לפני: ובגפן שלשה שריגים והיא כפרחת עלתה
בצה הבשילו אשכלתיה ענבים:

130

11) יא' התרומת מצוה מדברי מופרים זכר [פ] לטיט שהיו עובדין בו במצרים. וכיצד
עושה אותה לזכרון חטאים או [נ] גרונות או צטקין וכיצא בהן ודורסין אותן ותתעין
לתוכן חומץ ומתבלין אותן בתבלין כמו טיט בתבן ומביאין אותה על השלחן בלילי הפסח:

כמגלה 30 חלקי ועצב

12) וישאל אהב את-יוסף מכל-בניו כי-בן-זקנים הוא לו
ועשה לו כתנת פסים: ויראו אחיו כי-אלו אהב אביהם מכל-אחיו
וישנאו אותו ולא יכלו דברו לשלם:

ספר נח

13) פפים. לשון כלי מלח (שנת י:)
כמו פרפס ותכלת (אסתר א ו) וכמו פתנת פפים (שמואל ב
י יט) דתמר ואלמנון.

130

14) ויפצרוכם מאד ויסרו אליו הבאו
ד אל-ביתו ויעש להם משתה ומצות אפה ויאכלו:

ה ואכלו את-הבשר בלילה הזה צלוי
אש ומצות על-מררים יאכלהו:

ו ויצא אלהם לוט
הפתחה והדלת סגר אחריה: ויאמר אל-נא אחי תרעו:

ז ואתם לא תצאו איש מפתח-ביתו עד-בקר:

ח ואת-האנשים אשר-פתח
י הבית הכול בסגורים מקטן ועד-גדול וילאו למצא הפתח:

יא ועבר יהוה לנגף
את-מצרים וראה את-הדם על-המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח
יהוה על-הפתח ולא ימן המשחית לבא אל-בתיכם לנגף:

יב וידבר אל-חמניו ולקחי בגתיו ויאמר קומו צאו מן-המקום הזה
כי-משחית יהוה את-העיר והיה כמצחק בעיני חמניו:

יג ויאמר קומו צאו מתוך עמי גם-אתם גם-בני ישראל ולכו עבדו
את-יהוה כדברכם:

יד ויתמהמה ויחזקו האנשים
בידו ויבידו אשתו וביד שתי בגתיו בחמלת יהוה עליו ויצאהו וינחהו
מחוצ לעיר:

טו ולא יכלו להתמהמה וגם-צדה לא-עשו להם:

ספר נח, ספר נח

15) ו בכל דור ודור הייב אדם להראות את עצמו כאילו הוא בעצמו יצא
עה משעבוד מצרים שנאמר ואותנו הוציא ממש וגו'. ועל דבר זה צוה הקב"ה בתורה והכרת כי עבד
היית כלומר כאילו אתה בעצמך היית עבד ויצאתי לחירות ונפדית:

כמגלה 30 חלקי ועצב

16) כי-ימכר לך את-העברי או העבריה
יז ועבדך שש שנים ובשנה השביעית תשלחנו חפשי מעמך: וכי
יח תשלחנו חפשי מעמך לא תשלחנו ריקם: העניק מעניק לו מצאנף
יט ומגרגר ומקבך אשר ברכה יהוה אלהיך תמן-לו: תכרת כי עבד
היית בארץ מצרים והנה אלהיך על-כף אנכי מצוה את-
הדבר הזה היום:

ספר נח

17) ארבע נוספות. שלשה כנגד ג'
נוספות שנאמרו בפסוק זה וכוס פרעה
בידי וגו' ורביעי נוספת המזון:

כא' פסחים
(תמ)

18) ארבע נוספות. שלשה כנגד ג'
נוספות שנאמרו בפסוק זה וכוס פרעה
בידי וגו' ורביעי נוספת המזון:

א ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אליהם משכו וקחו לכם צאן
ב למשפחתכם ושחטו הפסח: ולקחתם אגדת אוזב וטבלתם בדם
אשר בסף והנעתם אליהם משקוף ואל שתי המזוזות מן הדם אשר
ב בסף ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר: ועבר יהוה לנגף
את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח
ד והוה עליהם ולא יתן המשחית לבא אליהם לנגף: ושמרתם
ה את הדבר הזה לחקילה ולבנין עד עולם:

פסח לא

ויעברו אנשים כ
מדינים סחרים ומשכו ויעלו את יוסף מן הבור ומכרו את יוסף
לשמעאלים בעשרים כסף וביאו את יוסף מצרימה: והשב ראובן כ
אלי הבור והנה את יוסף בבור ויקרע את בגדיו: והשב אל אחיו ל
ויאמר הילד איננו ואני אנה אני בא:

פסח יוסף

והקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף: ויאמר אל עמו ח
הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו: הבה נתחכמה לו פן ירבה י
והיה כיתקראנה מלחמה ונוסף גס הוא עלינו ונלחמנו ונלחמנו
ועלה מן הארץ: ונשימו עליו שרי מסים למען ענתו בסבלתם ויבן י
ערי מסכנות לפרעה את פתם ואת רעמסס: וכאשר יענו אתו כן י
ירבה וכן יפרץ ויקצו מפני בני ישראל:

פסח מית

ויאמר מלך מצרים למילדת העברית אשר שם האחת שפרה ושם ט
השנית פועה: ויאמר בילדכן את העבריות וראיתן עלי האבנים ט
אם בן הוא והמתן אתו ואם בת היא וחייה: ומיראן המילדת את י
האלהים ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים ותחית את
הילדים:

פסח שער

ויצו פרעה לכל עמו
לאמר כל הבן הילוד היארה תשליכהו וכל הבת תחיון:

פסח מית

וישב את משה
ואת אהרן אל פרעה ויאמר אליהם לכו עבדו את יהוה אלהיכם
ט מי ומי ההלכים: ויאמר משה בנערינו ובנקנינו נלך בבנינו ובבנותנו
י בצאננו ובבקרנו נלך כי חגי יהוה לנו: ויאמר אליהם יהי כן יהוה
עמכם כאשר אשלח אתכם ואת טפכם ראו כי רעה נגד פניכם:
י לא כן לכו נא הגברים ועבדו את יהוה כי אתה אתם מבקשים
ויגרש אתם מאת פני פרעה:

פסח בא

ויקם פרעה לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים ותהי צעקה גדלה
א במצרים כי אין בית אשר אין שם מת: ויקרא למשה ולאהרן לילה
ויאמר קומו צאו מתוך עמי גס אתם גס בני ישראל ולכו עבדו
את יהוה כדברכם: גס צאנכם גס בקרכם קחו כאשר דברתם ל
ולכו וברכתם גס אתי:

פסח לא

בעשר לחדש הזה ויקחו להם איש שיה לבית אבת שיה לבית: ואם ד
ימעט הבית מהות משה ולקח הוא ושכנו הקרב אל ביתו במכסת
נפשת איש לפי אכלו תכסו עליהשה:

פסח לא

א ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אליהם משכו וקחו לכם צאן
למשפחתכם ושחטו הפסח:

פסח לא

א את הדבר הזה לחקילה ולבנין עד עולם: והיה כיתתבאו אלי
הארץ אשר יתן יהוה לכם כאשר דבר ושמרתם את העבדה הזאת:
ב והיה כייאמרו אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם: ואמרתם
זכר פסח הוא ליהוה אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו
את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו:

פסח בא

ח א וברא אלו יהוה בעלגי מקרא והוא ישב פתח האהל פתח היום
ב וישא צניו ונראה והנה שלשה אנשים נצפים עליו ונראה והנה לקראתו
ג מפסח האהל בישחחו ארצהו:

פסח עכא

ויקח קרח. בית שמלא ספרים
מהו שיהא פטור מן המנוחה, אמר לו חייב כמווהו,
אמר לו כל התורה כולה רעיה פרשיות יש בה
ואינן פוטרות את הבית, ושתי פרשיות שבמווהו
פוטרות את הבית, אמר לו דברים אלו לא נצטוות
עליהם, אלא מלכך את כוראם הה"ד ויקח קרח.

מ צוה ירה
קרח

תניא
א"ר יוסי פעם אחת דויתי מהלך בדרך ונכנסתי
לחורבה אחת מצורבות ירושלים להתפלל בא
אלוהי זכור לטוב ושמר לי על הפתח (והמתין
לי), עד שסימתי תפלתי

גמ' כרנב (22)

איתבו תריסר שני כמערתא אתא אליו וקם אפיתרא דמערתא אמר מאן
לדעיה לבר יוחי דמות קסר ובטיל נזורה נפקי חו אינש דקא כרבי
וורעי אמר *מניחין דיי עולם ועוסקין כרבי שעה כל מקום שנתנן עיניהן
מיד נשרף יצתה בת קול ואמרה להם להתריב עולמי יצאתם חוהו למערתכם
הדור אוול איתבו תריסר יוחי שנתא אמרי *משפט רשעים בניהם י"ב
חדש יצתה בת קול ואמרה צאו ממערתכם נפקו כל הוכא דדוה מורי
אלעור הוה מסי רש אמר לו בני די לעולם אני ואתה בהדי פניא דמעלי
שבתא חוה הוהא סכא דדוה נקט תרי *מדאני אסא ודוהט בין השמשות
אמרו ליה הני למה לך אמר להו לכבוד שבת ותיסני לך בחד דד כנגד
*זכור וחד כנגד *שמור איל לכריה חוי כמה תביבין מצות על ישראל
יחיב דעתייהו

גמ' עג (21)

שיר נמשעלות לקוד
שמחתי באמרים לי בית יהוה נלך: עמדות הו רגלינו לשעריך כ
ירושלם: ירושלם הבנויה בעיר שחברה גלה יחודי: שלם עלו שבטים ג
שבטייה עדות לישראל להלות לשם יהוה:

א

מהלך קכבי

"על פתחינו כל מגדים
א"ר יוסי זה אליהו"

מ צוה ירה
פסח כ"א

ראה נסתי לפניה היום את הסיים ואת הטוב ואת
המנות ואת הרע (דברים 9 טו). אמר הקדוש ברוך הוא הרי שני
דברים הללו נסתי להם לישראל, אחד של טובה, ואחד של
רעה. של טובה, היא של סיים. ושל רעה, היא של מנות. של
טובה יש בה שני דרכים, אחד של צדקה ואחד של חסד,
ואליהו זכרנו לזכרה ממצע ביניהם. וכשיבא אדם לפנס,
אליהו מקריו ואומר, פתחו שערים ויבא גוי צדיק שמר
אמנים (ישע' כו ט). ושמואל הנביא עמד בין שני דרכים הללו
ואמר באיזו דרך אלך. אם אלך בשל חסד, של צדקה טובה
ממנה. ואם אלך בשל צדקה, של חסד טובה ממנה. אלך
מעיד אני עלי שמים וארץ, שאיני מניח את שתיהן, ואקחם
לעצמי. אמר הקדוש ברוך הוא, שמואל, אתה עמדת בין
שני הדרכים הטובים האלו, סייף, אף אני נותן לך שלש
מתנות טובות. ללמדך, שכל מי שהוא רוצה ועושה צדקה
וגמילות חסדים, יורש שלש מתנות טובות. ואלו הן, סיים
וצדקה וקבוצה, שגאמר, רדף צדקה נחסד ימצא סיים צדקה
וקבוצה (מש' כא כא).

פיקי פתי אלו
פיקי

ועתה בנים שמעו לי ואשיך דרכי ישמרו: שמעו מוסר ונחמנו ואלו לב
תפרעו: אשרי אדם שמע לי לשקד על דלתתי יום ויום לשמר לו
מוות פתחי: כי מצאי מצאי מים נפק רצון מיהוה:

פסח ה